

MEMÒRIA DE GESTIÓ DEL PARATGE NATURAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

2008/2009

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Medi Ambient
i Mobilitat

Espais de Natura Balear

Contingut

1	PRESENTACIÓ	5
2	EQUIP DE GESTIÓ DEL PARATGE NATURAL	6
3	PRESSUPOST 2009	8
3.1	Estat de despeses 2009	8
4	ACTUACIONS	12
4.1	ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ	12
4.1.1	PROGRAMA DE RECUPERACIÓ I CONSERVACIÓ D'HÀBITATS	12
4.1.2	PROGRAMA DE LA FLORA I FAUNA AL·LÒCTONA	13
4.1.3	PROGRAMA DE RECUPERACIÓ I CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI ETNOLÒGIC	16
4.2	ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC	18
4.2.1	PROGRAMA D'AJUDES ALS PROPIETARIS, LLOGATERS O AMITGERS DE LES FINQUES DE LA SERRA DE TRAMUNTANA	18
4.2.2	PROGRAMA DE SIGNATURA DE CONVENIS	23
4.2.3	PROGRAMA D'ADHESIÓ A LA CARTA EUROPEA DEL TURISME SOSTENIBLE	23
4.2.4	PROJECTE D'ADQUISICIÓ DE LA FINCA PÚBLICA DE PLANÍCIA	24
4.3	ÀREA D'ÚS PÚBLIC	26
4.3.1	PROGRAMA D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ AL PÚBLIC	26
4.3.2	PROGRAMA D'INTERPRETACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL	28
4.3.3	PROGRAMA DE VOLUNTARIAT	34
4.3.4	PROGRAMA DE SENYALITZACIÓ	35
4.3.5	PROGRAMA DE PUBLICACIONS I ALTRE MATERIAL DIVULGATIU	36
4.3.6	PROGRAMA D'ALTRES EQUIPAMENTS D'ÚS PÚBLIC NO RELACIONATS AMB ACTIVITATS D'INTERPRETACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL: REFUGIS, APARCAMENTS	43
4.3.7	PROGRAMA D'ESTUDIS RELACIONATS AMB ÚS PÚBLIC I ALTRE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ	46
4.3.8	PROGRAMA DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA DEL PARATGE	49
4.4	Àrea d'investigació i seguiment	49
4.4.1	PROGRAMA D'INVESTIGACIÓ	49
4.4.2	PROGRAMA DE SEGUIMENT HIDROLÒGIC	51
4.4.3	PROGRAMA DE SEGUIMENT D'HÀBITATS I ESPÈCIES	52
4.5	ÀREA DE PARTICIPACIÓ	57
4.5.1	PROGRAMA COMARCA	57
4.6	ÀREA DE MANTENIMENT	58
4.6.1	PROGRAMA DE MANTENIMENT DE LES FINQUES PÚBLIQUES	58
4.6.2	PROGRAMA DE MANTENIMENT I NETEJA DE LES INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS	60
4.7	ÀREA DE VIGILÀNCIA	61
4.7.1	PROGRAMA DE VIGILÀNCIA DEL PARATGE NATURAL	61
4.8	ÀREA D'ADMINISTRACIÓ	61
4.8.1	PROGRAMA DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA GENERAL DEL PARATGE NATURAL	62
4.8.2	PROGRAMA DE FORMACIÓ	62
4.8.3	PROGRAMA DE DOCUMENTACIÓ – BIBLIOTECA	62
4.8.4	PROGRAMA HEMEROTECA DE LA SERRA DE TRAMUNTANA	63
4.8.5	PROGRAMA D'EQUIPAMENTS	63
4.8.6	PROGRAMA BIOTA TRAMUNTANA	63

4.9	PROGRAMA DE PLANIFICACIÓ.....	63
4.9.1	MEMÒRIA ANUAL 2008 i 2009	63
4.9.2	PROGRAMA ANUAL 2009 i 2010.....	64

1 PRESENTACIÓ

L'obertura de l'oficina de gestió del paratge natural de la Serra de Tramuntana el mes de març de 2009 ha possibilitat la constitució d'un equip de gestió d'aquest espai natural protegit, malgrat que des de 2008 ja comptava amb alguns tècnics dedicats a assumptes de l'espai natural protegit.

L'adquisició de la finca pública de Planícia i la seva adequació per a la seva obertura al públic han suposat un gran esforç tècnic i econòmic per part d'Espais de Natura Balear. Però també s'ha intentat fer un mínim de manteniment a la resta de les finques públiques de la Serra, com ara la recuperació d'oliverars abandonats des de fa anys a les finques públiques de Menut, Binifaldó i Mortitx.

Per tal de donar a conèixer la importància d'aquest espai natural protegit, s'ha publicat un tríptic divulgatiu del paratge i altres tríptics d'itineraris.

Aquestes són algunes de les actuacions que trobareu desenvolupades en aquesta memòria. No obstant, no s'ha d'oblidar la gran tasca administrativa que es fa des de l'espai natural protegit per a la realització d'informes previs a l'obtenció de la llicència municipal, autoritzacions... i els informes i les visites d'inspecció per a la comprovació de les activitats d'inversions subvencionables.

Maria Antònia Vanrell Cerdà

Directora del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana

2 EQUIP DE GESTIÓ DEL PARATGE NATURAL

A data de finalització de l'any 2009 el personal del paratge natural de la Serra de Tramuntana, depenent d'Espais de Natura Balear era el següent:

Directora/or

Maria Antònia Vanrell Cerdà

Tècnic/a superior

Llorenç Barceló

Natàlia Martí

Luis Rubén Martínez

Esperança Perelló

Samuel Pinya

Maria de Gràcia Salas

Marcos Soriano

Educadores ambientals

Maria Àngels Ferragut

Magdalena Bernat

Informadores

Francesca Rotger

Catalina Mesquida

Eva Ramis

Hostaler

Joan Jofre

Ajudant d'hostaler

Francesca Solivellas

Brigada de manteniment (agost – desembre 2009)

1 capatàs: Marc Quetglas

2 treballadors especialistes: Enrique Palomo i Sebastià Isern

Zeladors de finques públiques (agost – desembre 2009)

Isabel Tomàs

Karolina Vallès

3 PRESSUPOST 2009

3.1 Estat de despeses 2009

Actuació	Pressupost executat 2009		Entitat Pagadora
Àrea de gestió per a la conservació			
Programa Recuperació i Conservació del Patrimoni Etnològic	40.035.36 €		ENB
<i>Recuperació dels marges de la finca pública de Planícia</i>	36.434.96 €		ENB
<i>Recuperació Forn de calç de Binifaldó</i>	3.600.00 €		ENB
Programa Recuperació i Conservació dels Hàbitats	75.526.59 €		
<i>Recuperació Oliverar i Garroverar a les FFPP de Mortitx, Menut i Binifaldó</i>	38.780.69 €		LA CAIXA
<i>Garroverar a les FFPP de Mortitx, Menut i Binifaldó</i>	21.622.20 €		ENB
<i>Estudi del medi biòtic a les vies d'escalada esportiva ubicades en el PNST</i>	15.123.75 €		ENB
Subtotal Conservació	132.921.14 €		
Àrea d'ús públic			
Programa d'Informació i atenció al públic	91.113.70 €		
<i>Manteniment i millora del CEA Binifaldó</i>	2.907.94 €		ENB
<i>Servei de transport públic de Planícia</i>	19.254.65 €		ENB
	418.42 €		LA CAIXA
<i>Adequació de l'edifici de ses Fonts Ufanes com a sala de projecció d'audiovisuals i exposició</i>	928.00 €		LA CAIXA
<i>Reobertura del Servei d'Informació del Torrent de Pareis</i>	41.586.00 €		ENB
	70.70 €		LA CAIXA
<i>Obertura d'una oficina de Gestió al PN Serra de Tramuntana</i>	3.142.72 €		ENB
<i>Servei de Transport públic</i>	1.861.23 €		ENB

Planícia i altres actuacions de la Jornada de Portes Obertes			
Hort ecològic basat en el mètode de parades en cresta al CEA Binifaldó	3.013.74 €		ENB
	15.504.56 €		LA CAIXA
Programa d'Intrepretació i Educació Ambiental	160.994.54 €		
Itineraris interpretatius guiats	5.55 €		ENB
Manteniment del CEA Binifaldó	47.649.01 €		ENB
Obres de reforma del CII de ca s'Amitger Adequació de l'edifici de ses fonts Ufanes com a sala de projecció d'audiovisuals	35.425.09 €		ENB
	58.219.97 €		LA CAIXA
	5.220 €		ENB
Tallers ambientals	26.45		ENB
Itineraris interpretatius autoguiats	11.984.07 €		ENB
Itinerari sensorial per a discapacitats visuals	2.464.40 €		LA CAIXA
Programa de Senyalització	19.403.62 €		ENB
Programa d'altres equipaments d'ús públic Adequació espai com a aparcament FP Planícia	52.152.40 €		
	4.726.80 €		ENB
Consolidació de cobertes de ses cases de Planícia	25.304.00 €		ENB
Reforma de les cases de ses Collidors Instal·lació d'ecocomptadors	7.534.60 €		ENB
	14.587.00 €		ENB
Programa Publicacions i altre material divulgatiu	64.096.89 €		
Col·lecció de guies de bones pràctiques	1.383.70 €		ENB
Disseny i impressió llibre de Jornades de Biodiversitat	2.784.00 €		Dir. Gral. Innovació
	561.60 €		ENB
Audiovisual arts i oficis d'antany de la Serra	14.998.80 €		ABAQUA
Disseny d'una exposició interpretativa de la FP Planícia	297.50 €		ABAQUA
	11.948.00 €		ENB
Guia de Bolets de les Fonts Ufanes	11.948.00 €		ENB

<i>Audiovisual Tafona de Planícia</i>	2.958.00 €		ENB
<i>Redacció, disseny i edició dels itineraris de la ST</i>	11.930.29 €		LA CAIXA
Subtotal Ús Públic	387.761.15 €		
Àrea de desenvolupament socio-econòmic			
<i>Programa Adhesió a la Carta Europea de Turisme Sostenible</i>	21.451.60 €		ENB
<i>Projecte d'Adquisició de la Finca Pública de Planícia</i>	35.097.63 €		ENB
Subtotal Desenvolupament Socioeconòmic	56.549.23 €		
Àrea d'investigació i seguiment			
<i>Programa Seguiment Hidrològic</i>	9.349.21 €		
<i>Programa de Seguiment d'hàbitats i espècies</i>	40.715.35 €		ENB
<i>Cens de Falcó Marí</i>	701.88 €		ENB
<i>Seguiment del Pas Migratori al PNST</i>	6.920.40 €		ENB
<i>Flora de Son Moragues i Gabellí Petit</i>	11.971.20 €		ENB
<i>Seguiment mamífers</i>	2.245.00 €		ENB
<i>Seguiment de Líquens</i>	17.835.65 €		ENB
<i>Programa Investigació</i>	28.832.10 €		ENB
<i>Inventari de bens de Planícia</i>	18.180.00 €		ENB
<i>Recerca entomològica</i>	540.33 €		Dir. Gral. Innovació
	10.111.77 €		ENB
Subtotal Investigació i Seguiment	78.896.66 €		
Àrea de participació			
<i>Programa Comarca</i>	363.60 €		ABAQUA
	2.659.09 €		Dir. Gral. Innovació
	345.06 €		ENB
Subtotal Participació	3.367.75 €		
Àrea de manteniment			
<i>Programa Parc Mòbil</i>	199.22 €		ENB
<i>Reparació de vehicles</i>	199.22 €		ENB
<i>Programa Manteniment i neteja de les infraestructures i equipaments</i>	1.061.13 €		ENB
<i>Programa de Manteniment de les FFPP del PNST</i>	100.990.87 €		ENB

<i>Retirada de residus perillosos i altres residus especials</i>	12.532.64		ENB
<i>Manteniment Agrícola a la FP de Planícia</i>	20.706.00 €		ENB
<i>Manteniment de camins d'accés a les finques públiques</i>	20.862.60 €		ENB
Subtotal Manteniment	106.833.44 €		ENB
	4640.00 €		LA CAIXA
Àrea de vigilància			
Subtotal Vigilància	0.00 €		
Àrea d'administració			
Programa Obertura Oficina de Gestió de Valldemossa	18.66 €		ENB
Programa Manteniment i neteja de les infraestructures i equipaments	3.716,98 €		ENB
CEA Binifaldó	94.76 €		ENB
Oficina de Gestió de Valldemossa	2.180.23 €		ENB
Oficina d'Informació de Lluc	3.59 €		ENB
Programa Documentació – Biblioteca	1.359,87 €		ENB
Programa Gestió Administrativa General del PNST	15.033.95 €		ENB
Manteniment vehicles	1.203.91 €		ENB
Lloguer vehicles	4.599.20 €		ENB
Peatges	271.23 €		ENB
Assistència tècnica per a l'elaboració dels informes en matèria de camins del PNST	2.605.80 €		ENB
Material Oficina	5.855.10 €		ENB
Programa Equipaments	23.172,35 €		ENB
Telefonia	4.634.37 €		ENB
Consum elèctric	2.759.98 €		ENB
Lloguer oficines	15.778 €		ENB
Subtotal	43.301.81 €		
Àrea de planificació			
Subtotal Planificació	0.00 €		
Àrea d'avaluació			
Subtotal Avaluació:	0.00 €		
TOTAL	814.381.02 €		

4 ACTUACIONS

4.1 ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

Amb els programes i projectes inclosos en aquesta àrea de gestió s'ha garantit la conservació i recuperació dels hàbitats, espècies i patrimoni cultural i etnològic de l'espai natural protegit.

4.1.1 PROGRAMA DE RECUPERACIÓ I CONSERVACIÓ D'HÀBITATS

4.1.1.1 Projecte de recuperació de Sa Font de S'Obi

S'ha dut a terme la desbroçada de vegetació dels voltants de la font (foto 1), així com la reparació de la canal de pedra que conduïa l'aigua des de la font a l'abeurador (foto 2).

Tota l'activitat va ser realitzada per la brigada del paratge natural.

Foto 1: Voltants de sa font

Foto 2: Abeurador

4.1.1.2 Estudi del medi biòtic a les vies d'escalada esportiva ubicades en el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana

Al llarg de l'any 2009 s'ha dut a terme un estudi per a conèixer de primera mà les espècies que habiten a les vies d'escalada esportiva ubicades al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

4.1.1.3 Recuperació de l'oliverar i garroverar a les finques públiques de Mortitx, Menut i Binifaldó

S'ha produït la recuperació de part de l'olivar i garroverar de les finques públiques de Mortitx, Menut i Binifaldó. La recuperació va consistir principalment en desbroçar de les parcel·les, l'eliminació de tanyades, la poda de poda de recuperació i la trituració de les restes vegetals.

La recuperació d'oliverar s'ha realitzat en la seva major part per les entitats de caire social com ara *Es Gira-Sol*, *Es Garrover*, *La Sapiència*, *Càritas* i *Amadip-Esment*), formant brigades de reinserció social finançades per l'Obra Social La Caixa.

Foto 1 Oliverar a Mortitx

Foto 2 Personal de les brigades

4.1.2 PROGRAMA DE LA FLORA I FAUNA AL·LÒCTONA

4.1.2.1 Projecte de control de la població de cabres.

Amb l'objectiu de disminuir la densitat de cabres assilvestrades dins el paratge natural a nivells compatibles amb la regeneració forestal i la conservació de la biodiversitat, el Servei de Caça de la D.G. de Medi Forestal i Protecció d'espècies ha realitzat treballs de descastament.

A la convocatòria 2009 de Subvencions d'Espais de Natura Balear la signatura de conveni de col·laboració de caràcter mediambiental entre propietaris de finques (incloses dins el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana) amb el Govern de les Illes Balears possibilita l'autorització al descastament de cabres dins les seves finques.

4.1.2.2 Projecte de control de la població de porcs assilvestrats.

Al 2008 el es va realitzar un estudi per a conèixer l'àmbit d'actuació de la població existent a Banyalbufar, Esporles, Estellencs i Puipunyent, així com la informació necessària sobre la seva demografia, a fi poder establir un pla de control a desenvolupar al 2009, en col·laboració amb altres entitats i administracions.

Al 2009, en col·laboració amb els Agents de Medi Ambient es va realitzar un seguiment mitjançant fototrampes i es va habilitar una trampa per a la captura d'aquestes porcs.

4.1.2.3 Projecte d'avaluació de la presència de fongs quitridis (*Batrachochytrium dendrobatidis*) que afecten a la població de ferreret.

En el marc del II Pla de Recuperació del Ferreret coordinat pel Servei de Protecció d'Espècies, s'ha realitzat un seguiment específic a una de les 4 localitats amb presència d'aquest fong quitridi. Concretament a una de les localitats es varen localitzar 7 exemplars morts de ferreret que foren

traslladats al CSIC-Museo Nacional de Ciencias Naturales (Madrid) a on es va confirmar la mort per quitridiomicosi.

4.1.2.4 Projecte de cartografia de les espècies de flora invasores i potencialment invasores del paratge natural de la Serra de Tramuntana

Al llarg de 2009 i amb la col·laboració del Servei d'Agents de Medi Ambient, s'ha realitzat un recull d'informació i visites de camp, per tal de localitzar els punts del paratge natural de la Serra de Tramuntana que presenten espècies de flora invasores o potencialment invasora.

Per a fer-ho es varen preparar unes fitxes per a identificar les 20 espècies objecte de seguiment per a 2009 i 2010, les quals han estat emplenades per tots els col·laboradors del projecte.

Fruit d'aquest treball s'està avaluant la prioritització de les actuacions de control depenent de la capacitat d'invasió que presenten les espècies.

4.1.2.5 Projecte de detecció i control poblacional de carnívors al·lòctons

Fruit del treball realitzat al 2008 per part del paratge natural de la Serra de Tramuntana (*Trenado, et al. (2008) Estudi de la presència dels mamífers carnívors a la finca pública de Son Moragues. Espais de Natura Balear. Informe inèdit*) es va observar la presència de moixos assilvestrats a la finca pública de Son Moragues, igualment a la finca de Planícia al llarg de 2009 i amb la utilització de dispositius autònoms de fototrampeig es varen observar diferents individus dins l'àmbit de la finca.

Des del mes d'agost i aplicant el seguiment de carnívors amb dispositius autònoms de fototrampeig s'estan localitzant els punts del paratge natural de la Serra de Tramuntana amb presència no sols de moixos sinó també d'altres carnívors com l'os rentador o mapache (*Procyon lotor*) que amenacen de qualche manera la biodiversitat del paratge natural. (*Pinya, S., Perelló, E., Álvarez, C. (2009). Sobre la presencia del mapache (Procyon lotor) en la isla de Mallorca. Galemys, 21 (2): 61-64*)

4.1.2.6 Projecte de control i eradicació de fauna i flora al·lòctona.

Al llarg de 2009 s'ha iniciat la retirada de la flora al·lòctona que va esser detectada gràcies al Projecte de cartografia de les espècies de flora invasores i potencialment invasores al paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Després de compilar la informació en el darrer trimestre es va iniciar la retirada de d'algunes de les espècies que es localitzaven als fulls de registre, com ara la retirada de *Ricinus communis* a la finca pública de Planícia o la retirada de *Spartium junceum* a la finca pública de Cúber.

4.1.3 PROGRAMA DE RECUPERACIÓ I CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI ETNOLÒGIC

4.1.3.1 Projecte de recuperació dels marges de la finca pública de Planícia

En el moment de l'adquisició de la finca pública de Planícia per part del Govern de les Illes Balears, hi havia una gran quantitat de marges i parets seques en mal estat de conservació. Els esbaldrecs més importants eren els que se trobaven just davant i darrere les cases. Durant la tardor, i degut en part a les nombroses pluges caigudes, hi va haver esbaldrecs, alguns dels quals varen afectar els camins (*Foto 1*). Es va contractar un marger extern per reparar els marges caiguts amb la tècnica de pedra en sec (uns 280 m² aproximadament) amb molt bons resultats (*Foto 2*).

Foto 1

Foto 2

4.1.3.2 Projecte de recuperació d'un forn de calç a la finca pública de Menut

S'ha restaurat un forn de calç que es troba situat en el camí de Menut, molt transitat per excursionistes, ja que s'ofereix com a itinerari d'ús públic. Per aquest camí es fan varis itineraris, entre ells, la volta a la moleta de Binifaldó i el puig Tomir, A més, el forn de calç ara es podrà utilitzar com a recurs educatiu en els itineraris que duu a terme l'equip d'educació ambiental del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Tasques de recuperació del forn de calç

4.2 ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC

Aquesta àrea de gestió engloba totes aquelles actuacions encaminades a l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i els beneficis socials que potencialment es poden obtenir de l'espai natural protegit per part de tota aquella gent de la Serra de Tramuntana.

4.2.1 PROGRAMA D'AJUDES ALS PROPIETARIS, LLOGATERS O AMITGERS DE LES FINQUES DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

4.2.1.1 Subvencions 2007–2008

Dels 811 expedients de subvenció de l'any 2007 corresponents a finques incloses dins el paratge natural de la Serra de Tramuntana, a finals de l'any 2009 hi ha 531 expedients amb resolució favorable.

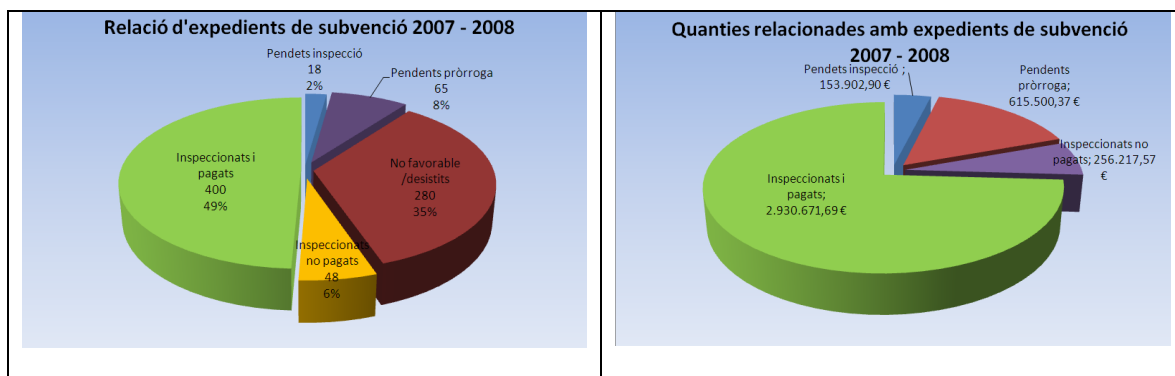
S'han realitzat 400 inspeccions de final d'activitat, de les quals n'hi ha 48 a les que no s'ha fet encara l'abonament de la subvenció.

En matèria econòmica, s'han pagat 2.930.671,69 € dels 4.068.377 que es tenien programats pel expedients de subvenció del paratge, el que suposa vers un 72%.

El municipi on més inspeccions s'han realitzat és Sóller i l'activitat més inspeccionada i per tant, més sol·licitada, és la de reparació de marges.

	Pendants Inspecció	Pendants pròrroga	No favorable / desistits	Inspeccionats informatos no pagats	Inspeccionats informatos i pagats	TOTAL
Nombre expedients tramitats	18	65	280	48	400	811
Quanties (€)	153.902,90 €	615.500,37 €		256.217,57 €	2.930.671,69 €	4.0683.77,80 €

Taula: resum de l'estat d'execució dels expedients de subvenció a finals de 2009

ACTIVITAT	Quantia (€)	%	Inspeccions	%
Aigua	207472,58	6,51	28	6,25
Altres	13811,38	0,43	1	0,22
Camins	205807,38	6,46	24	5,36
Compra maquinària	144046,32	4,52	17	3,79
Electricitat	38467,02	1,21	4	0,89
Manteniment Agrícola	46656,82	1,46	11	2,46
Manteniment Ramader	0	0,00	0	0,00
Marges	1329175,76	41,71	190	42,41
Neteja forestal	405309	12,72	54	12,05
Patrimoni etnològic	44549,39	1,40	5	1,12
Plagues	0	0,00	0	0,00
Plaques solars	20331,34	0,64	4	0,89
Poda	21554,88	0,68	13	2,90
Portell	0	0,00	0	0,00
Recuperació cultius	54994,97	1,73	12	2,68
Rehabilitació exteriors	395092,67	12,40	37	8,26
Sanejament	15381,26	0,48	2	0,45
Tancament	244238,49	7,66	46	10,27
TOTAL	3186889,26	100	448	100

Taula: Quantitat econòmica i inspeccions realitzades per activitat

	INSPECCIONS	%	PAGAT (€)	%
Alaró	20	4,46	173580,56	5,45
Andratx	2	0,45	14068,48	0,44
Banyalbufar	26	5,80	145805,91	4,58
Bunyola	20	4,46	221922,21	6,96
Calvià	0	0,00	0	0,00
Campanet	4	0,89	33803,81	1,06
Delà	5	1,12	21363,27	0,67
Escorca	25	5,58	205596,06	6,45
Esporles	25	5,58	169667,6	5,32
Estellencs	31	6,92	212376,36	6,66
Fornalutx	57	12,72	269965,03	8,47
Lloseta	3	0,67	29644,94	0,93
Mancor	40	8,93	303883,78	9,54
Palma	1	0,22	10394,03	0,33
Pollença	54	12,05	465961,81	14,62
Pulgpunyent	6	1,34	63629,92	2,00
Santa Maria	5	1,12	11775,11	0,37
Selva	2	0,45	20676,62	0,65
Sóller	84	18,75	530191,13	16,64
Valldemossa	38	8,48	282582,63	8,87
	448	100,00	3186889,26	100,00

Taula: Quantia econòmica i inspeccions realitzades per terme municipal

4.2.1.2 Subvencions 2009-2010

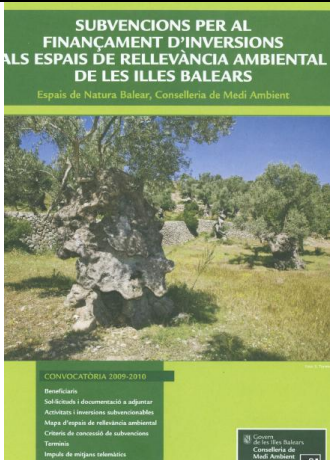
Mitjançant l'Acord de Consell Directiu de l'empresa pública Espais de Natura Balear de 29 d'octubre de 2009, de convocatòria pública de subvencions per al finançament d'inversions als espais de rellevància ambiental de les Illes Balears per als anys 2009 i 2010, es va obrir un nou procediment d'atorgament de subvencions per el paratge natural de la

Serra de Tramuntana, el monument natural de ses fonts Ufanès i el monument natural del torrent de Pareis.

Entre el dia 2/11/2009 i el 15/12/2009, dates de presentació de les sol·licituds, es varen fer dues reunions informatives dirigides als propietaris, llogaters o amitgers a la cooperativa de Sóller i a la cooperativa de Pollença. A l'oficina de gestió de Valldemossa es varen tramitar amb assessorament personalitzat d'ajuda per a l'emplenament de la documentació 279 sol·licituds.

El nombre total de sol·licituds de subvenció presentades a Espais de Natura Balear ha estat de 1219 (suma de sol·licituds de tots els espais naturals protegits), d'aquestes 1016 corresponen al paratge natural de la Serra de Tramuntana (83,35%).

La convocatòria permetia la subvenció de les activitats a iniciar en el moment de la presentació de la sol·licitud o les iniciades amb posterioritat al termini de presentació de sol·licituds a la convocatòria de subvencions de 2007. En aquest sentit, es varen fer 35 inspeccions inicials de comprovació d'activitat subvencionable, de les 42 sol·licituds prèvies a la convocatòria presentades.

 Carpeta amb documentació de Subvencions de convocatòria 2009-2010	 Reunió informativa a la Cooperativa de Pollença.
--	--

4.2.2 PROGRAMA DE SIGNATURA DE CONVENIS

Durant l'any 2009 s'han presentat sol·licituds de conveni i realitzat estudis de viabilitat, i propostes de redacció tant amb propietaris de finques privades (com és el cas del Conveni de la finca Es Teix i el Conveni amb els cotitulars del camí nou de Planícia) com amb alguns ajuntaments inclosos dins l'àmbit del paratge natural per a la habilitació d'itineraris d'ús públic (Ajuntaments d'Estellencs, Valldemossa, Sóller, Fornalutx, Esporles i Calvià). A finals de l'any 2009 encara no s'havia produït la signatura de cap conveni.

4.2.3 PROGRAMA D'ADHESIÓ A LA CARTA EUROPEA DEL TURISME SOSTENIBLE

En relació amb la adhesió a la Carta Europea del Turisme Sostenible (CETS) per part del paratge natural de la Serra de Tramuntana s'han dut a terme les següents actuacions:

1. Inscripció del paratge natural de la Serra de Tramuntana com a candidata per a obtenir la CETS a la Federació EUROPARC en el mes d'abril.
2. Assistència a les jornades europees de parcs amb la Carta Europea de Turisme Sostenible a Capileira (Granada) de dia 2 a dia 5 de juny.
3. Ponència a les II Jornades Territorials de Lloseta, maig de 2009.
4. Ponència I Seminari de Custòdia del Territori i Ecoturisme Sostenible a Mallorca Campanet - Desembre de 2009 organitzat per la Fundació per a la Conservació del Voltor Negre (BCVF).
5. Elaboració d'un inventari d'actors existents relacionats en diferents matèries a la Serra de Tramuntana i classificació per grups temàtics de feina.
6. Realització d'entrevistes individuals a diferents actors experts en la temàtica turística i territorial i personatges habituats al territori d'estudi.
7. Recerca de documentació i bibliografia relacionada amb la temàtica turística i de la Serra de Tramuntana.
8. Recopilació d'enquestes en el Monument Natural del Torrent de Pareis i del recompte de visitants a les finques públiques de Planícia, Cúber i Menut.
9. Instal·lació d'eco-comptadors per dur a terme un recompte de visitants a finques públiques.
10. Realització de la pre-diagnosi pel desenvolupament d'iniciatives de turisme sostenible en el PN de la Serra de Tramuntana que

haurà d'esser completat posteriorment, un cop es dugui a terme el Pla de Participació.

Participació a les jornades europees de parcs amb la Carta Europea de Turisme Sostenible a Capileira (Granada)

4.2.4 PROJECTE D'ADQUISICIÓ DE LA FINCA PÚBLICA DE PLANÍCIA

Després de l'adquisició de la finca de Planícia (febrer de 2009) per part de la CAIB i el Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí per un total de 11.182.000 €, es va considerar necessària la realització de tota una sèrie d'actuacions per tal de millorar l'estat de la finca i eliminar riscos potencials de cara a la seva obertura al públic.

Acte simbòlic d'obertura de la Barrera de Planícia (4 d'abril de 2009)

L'antic amo de Planícia xerra amb les autoritats el dia de l'obertura al públic de la finca (4 d'abril de 2009).

Entre les actuacions que es varen realitzar destaquen:

- Neteja de les dependències ubicades al voltant de les cases.
- Realització de faixes auxiliars de pista.
- Adequació d'itineraris i àrees de descans

4.3 ÀREA D'ÚS PÚBLIC

Aquesta àrea de gestió agrupa totes aquelles actuacions encaminades a garantir un ús públic de qualitat compatible amb la conservació dels valors naturals i culturals del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

4.3.1 PROGRAMA D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ AL PÚBLIC

4.3.1.1 Obertura d'una oficina de gestió al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana

Amb l'objectiu d'apropar l'administració als ciutadans i facilitar-li les seves gestions evitant així desplaçaments a Palma, el 18 de març de 2010 s'inaugurà l'oficina de gestió del paratge natural de la Serra de Tramuntana al carrer pintor Josep Coll Bardolet de Valldemossa. El dia de la inauguració es comptà amb la presència de les autoritats.

L'oficina està dotada de tot el mobiliari necessari per al treball d'11 persones. Disposa també d'una petita sala de reunions.

Inauguració oficial de l'oficina de gestió del paratge natural de la Serra de Tramuntana a Valldemossa (18 de març de 2009)

Un dia de feina qualsevol a l'oficina de Valldemossa.

4.3.1.2 Projecte de reobertura del servei d'informació del monument natural del Torrent de Pareis.

El 15 de juliol es va posar en marxa el Servei d'informació del Monument natural del Torrent de Pareis. Aquest servei va funcionar tots els dies de la setmana fins el dia 31 d'octubre, per donar informació als visitants del Monument i assessorar als visitants que volen gaudir de l'excursió del Torrent de Pareis dins el Paratge natural de la Serra de Tramuntana. A més l'equip d'informadores s'ha encarregat de la recollida de dades d'interès per a posteriors anàlisis estadístics, com ara número de visitants, procedència...

El servei realitzat per mitjans externs i finançat pel fons de l'Obra Social la Caixa ha constatat d'un punt d'informació al Passeig de Sa Calobra (Horari 11:00-18:00) i un punt d'informació a Escorca al P.K. 25,2 de la carretera C-710 Andratx-Pollença (Horari 7:00-14:00 hores).

Punt d'informació de Sa Calobra.

Punt d'informació d'Escorca.

4.3.1.3 Projecte de servei de transport públic des dels pobles de Banyalbufar i Estellencs fins a la finca pública de Planícia

Amb motiu de facilitar l'accés al públic a la finca pública de Planícia i evitar problemes circulatoris a causa de la manca d'aparcament a aquesta finca, es posà en marxa un servei de transport gratuït amb minibusos amb financiació de l'Obra Social la Caixa des dels pobles d'Estellencs i Banyalbufar fins a l'entrada de la finca pública durant els caps de setmana i festius dels mesos d'abril i maig de 2009 amb horari ininterromput de 10:00 a 18:00 hores.

El servei es va inaugurar a la jornada de portes obertes de Planícia dia 4 d'abril de 2009.

4.3.2 PROGRAMA D'INTERPRETACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

El programa d'interpretació i educació ambiental inclou les visites guiades al paratge natural de la Serra de Tramuntana, el monument natural de ses Fonts Ufanes i el centre d'educació ambiental de Binifaldó.

4.3.2.1 Itineraris interpretatius guiats

a) Públic en general.

Durant aquest any 2009 s'han realitzat 7 activitats interpretatives i han participat un total de 119 persones.

Aquestes activitats s'han realitzat a:

- Sa Bassa de Binifaldó. Escorca
- Sa Comuna de Valldemossa.
- Anem a la Muntanya. Es Fornassos. Caimari.
- Sa Cometa dels Morts. Escorca.

b) Escolars.

Durant aquest any 2009 s'han realitzat un total de 93 itineraris interpretatius a la Serra de Tramuntana que han suposat la participació de 3084 alumnes.

En concret els itineraris ofertats han estat:

- Anem a la muntanya. Es Fornassos. Caimari.
- Sa Bassa de Binifaldó. Escorca.
- Camí Vell de Pollença. Escorca.
- La Vall de Sant Miquel i les Fonts Ufanes. Campanet.
- Els Pixarells. Escorca.
- Son Moragues. Valldemossa.
- Formentor i Cala Murta. Pollença.
- Sa Moleta: De Son Amer a Binifaldó. Escorca.
- Valldemossa i l'ermita de la Trinitat. Valldemossa.
- Les voltes d'en Galileu. Escorca.
- La Comuna de Valldemossa.
- Sa Cometa dels Morts. Escorca.
- La Font de s'Obi. Finca Pública de Planícia. Banyalbufar.
- El Camí dels Ribassos. Deià.

Durant aquest any 2009 s'han realitzat un total de 93 itineraris interpretatius a la Serra de Tramuntana que han suposat la participació de 3084 alumnes.

 Itinerari de la Comuna de Valldemossa	 Itinerari de sa Cometa dels Morts
--	---

4.3.2.2 Itineraris interpretatius autoguiats

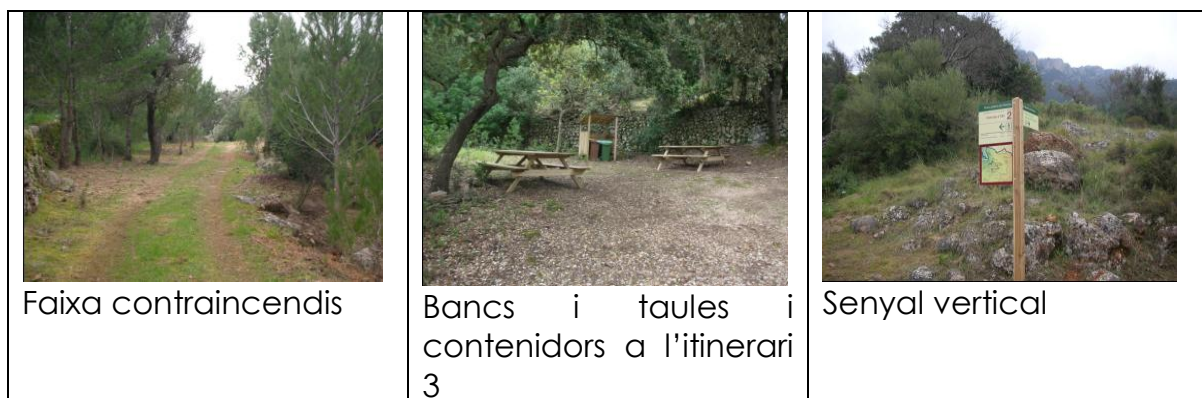
S'han habilitat per a l'ús públic tres itineraris a Planícia mitjançant tasques de d'adequació dels senders, creació de faixes contra incendis, retirada de residus, aterracat de pilons, instal·lació de taules, bancs, i contenidors de residus col·locació de baranes i senyalització d'itineraris.

Els tres itineraris habilitats són:

- Itinerari 1 de les Cases de Planícia.
- Itinerari 2 de Sa Font de s'Obi,
- Itinerari 3 de l'Aljub dels Cristians.

A la finca pública de Gabellí Petit s'ha delimitat el camí amb pedres i s'han instal·lat bancs de fusta i papereres de l'itinerari de Ses Fonts Ufanes.

 Botador	 Pilons aterracats a l'itinerari 1	 Senyal informativa del conjunt d'itineraris.
--	--	---

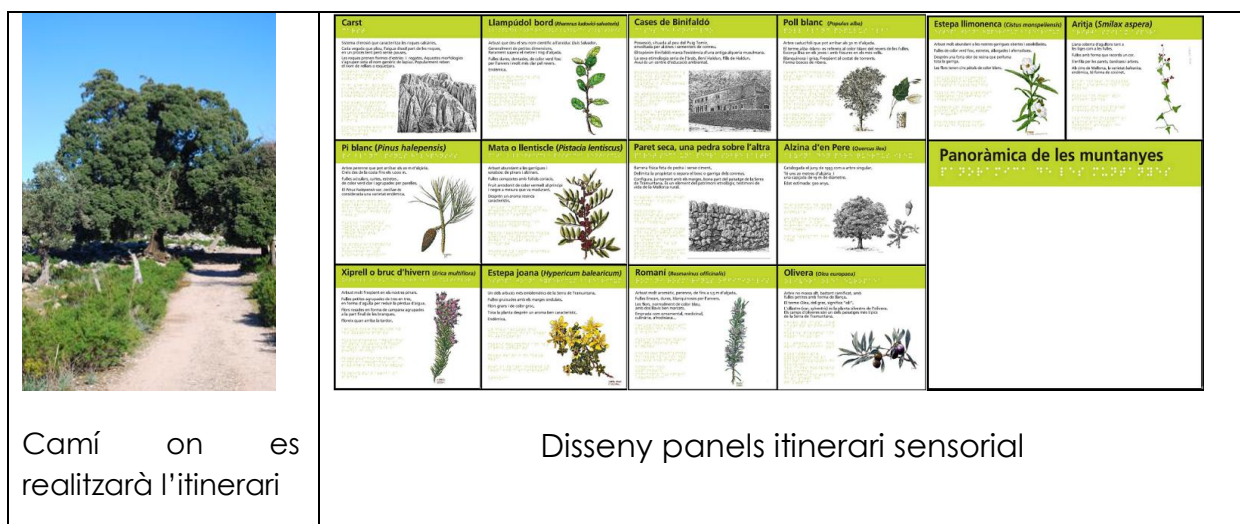
4.3.2.3 Itinerari sensorial per a discapacitats visuals

El projecte consisteix en condicionar un itinerari sensorial adaptat a persones amb discapacitat visual però obert a tothom. El camí començarà i acabarà a les cases de Binifaldó, actualment utilitzades com a centre d'educació ambiental. Correspon a un tram de l'itinerari que transcorre pel GR221, el camí vell de Lluc a Pollença.

Consta de diferents actuacions:

- Realització del projecte i sol·licitud de llicència municipal d'obres. Realitzada l'any 2009.
- Condicionar el ferm del camí i instal·lar fustes guies. Aquesta actuació està adjudicada, té el contracte signat, però l'execució es durà a terme el 2010.
- Panells interpretatius. La redacció, dibuixos i maquetació està acabada. Falta l'execució de les senyals que està prevista a principis de 2010.

Aquesta actuació està finançada per l'Obra Social la Caixa.

4.3.2.4 Manteniment i millora del centre d'educació ambiental de Binifaldó

Les cases de Binifaldó s'utilitzen com a centre d'educació ambiental entre setmana i com a refugi els caps de setmana. Al llarg de 2009 s'han renovat 14 lliteres reforçades, 28 matalassos i 28 somiers que han millorat les condicions de les habitacions en què dormen els escolars que visiten Binifaldó.

A més, s'ha realitzat un enjardinament amb planta autòctona, tal com convida a fer el Pla d'Ordenació de Recursos Naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana. S'han col·locat uns cartellots amb el nom comú i el nom científic. Moltes de les plantes han estat cedides per part del viver forestal de Menut. L'empresa Amadip Esment, que treballa amb persones amb discapacitat, s'ha encarregat de fer la plantació.

Lliteres reforçades

Exemple de cartell

4.3.2.5 Projecte d'un hort ecològic basat en el mètode de parades en crestell al centre d'educació ambiental de Binifaldó

Dins el projecte d'agricultura ecològica realitzat al 2009 i finançat per l'Obra social La Caixa es va dur a terme un hort ecològic basat en el mètode de les *parades en crestell* desenvolupat pel mallorquí Gaspar Caballero.

L'hort es compon de quatre taules de terra de 1,5 metres d'amplada i 6 metres de longitud amb una cobertura de compost en el que s'ubica la plantació de les distintes espècies segons una distribució i una rotació ben precises (*Foto 1*).

Foto 1 Vista de l'hort ecològic

4.3.2.6 Projecte d'obres de reforma del centre d'informació - interpretació del P.N. de la Serra de Tramuntana (ca s'Amitger). Obres d'urgència.

S'han realitzat obres d'urgència per evitar l'esbucament de l'edificació de Ca s'Amitger després dels episodis meteorològics advers succeïts durant la paralització de les obres de reforma (cal recordar que l'empresa encarregada del projecte de reforma va entrar en suspensió de pagaments amb la conseqüent paralització de les obres). A més s'ha fet una encomana de gestió amb ABAQUA (Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental) per la continuació de les obres al centre d'informació. A finals d'any encara no s'havia realitzat l'adjudicació de l'obra.

Estat de les cases després de les obres d'urgència

4.3.2.7 Projecte d'adequació de l'edifici de ses Fonts Ufanes com a sala de projecció d'audiovisuals i exposició.

Durant l'any 2009 s'ha redactat el projecte bàsic i d'execució per a la reforma de l'edificació de la finca pública de Gabellí Petit. Aquest projecte preveu una sala d'audiovisuals explicativa del fenomen de les fonts Ufanes i una exposició.

4.3.2.8 Tallers ambientals

Durant l'any 2009, en concret els mesos de novembre i desembre, s'han realitzat un total de 12 activitats amb la participació de 384 alumnes. Aquests tallers i xerrades ambiental es varen ofertar durant el curs escolar 2009-10 i han estat les següents:

- Els oficis tradicionals de la Serra de Tramuntana.
- Una Mirada al Paisatge.
- Joc del memori.
- Conta-contes
- Taller d'Alimentació Saludable.
- Taller d'Horticultura ecològica.

Taller de conta contes

4.3.3 PROGRAMA DE VOLUNTARIAT

Durant l'any 2009 s'han realitzat tres activitats de voluntariat ambiental amb la participació de dues entitats, el GOB i el grup s'Alzina que han suposat la participació de 51 voluntaris. Les activitats han estat:

- Dies 4 i 5 d'Abril de 2009. Senyalització i inventari dels recursos interpretatius dels itineraris a Binifaldó i a l'àrea recreativa de Menut I amb el grup juvenil del GOB.

- Dia 18 d'Abril de 2009. Itinerari interpretatiu a Formentor i Cala Murta i neteja de la cala amb el grup del voluntaris ambientals de s'Alzina.
- Dia 8 d'Agost de 2009. Senyalització amb fites i GPS de l'itinerari interpretatiu de sa Comenta dels Morts amb el grup s'Alzina.

Senyalització amb fites per part dels voluntaris

4.3.4 PROGRAMA DE SENYALITZACIÓ

L'objectiu del programa per a l'any 2009 ha estat redactar la proposta de senyalització del paratge natural de la Serra de Tramuntana i del monument natural de ses fonts Ufanes d'acord amb el Manual de senyalització d'Espais de Natura Balear, per tal que a l'any 2010 es pugui dur a terme el disseny i l'execució i la instal·lació de les senyals.

La proposta de senyalització elaborada inclou:

- Els límits del paratge natural de la serra de Tramuntana.
- La senyalització de les finques públiques de la CAIB (Mortitx, Binifaldó, Menut, Cúber, ses Figueroles, Míner, Sa Coma des Prat, Son Moragues)
- La senyalització d'itineraris que transcorren per dins les finques públiques.
- La senyalització de zones conflictives.
- La senyalització de les zones d'exclusió problemàtiques.

 Exemple de panell senyalitzar itineraris	<table border="1"> <tr> <td> 01-PALNÍCIA 0101 - INTERPRETATIVES PLANÍCIA 02-SON MORAGUES 0200 - LIMITS DE FINCA (SON MORAGUES) 0201 - CAMÍ DE S'ARXIDUC (SON MORAGUES) 0202 - CAMÍ DE SES FONTANELLES (SON MORAGUES) 0203 - CAMÍ DE SA COMA DES CAIRATS (SON MORAGUES) 03-CUBER 0300 - LIMITS DE FINCA (CUBER) 0301 - VOLTA A CUBER (CUBER) 0302 - FONT DES NOGUER - TOSSALS - FONT DES PRAT - FONT DES NOGUER (CUBER) 04-COMA DES PRAT 0400 - LIMITS DE FINCA (SA COMA DES PRAT) 0401 - SA COMA DES PRAT (SA COMA DES PRAT) 05-MENUT-BINFALDÓ-MINA GRAN 0500 - LIMITS DE FINCA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0501 - SENYALS COMUNS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0502 - COMET A DES MORTS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0503 - CAMÍ DES PIXARELLS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0504 - PUIG TOMIR (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0505 - VOLTA A SA MOLETA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0506 - CONNEXIO PIXARELLS MENUT (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0507 - CAMÍ DE SA ROT A VELLA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 06-SES FIGUEROLES 0600 - LIMITS DE FINCA (SES FIGUEROLES) 07-GABELLI PETIT 0700 - LIMITS DE FINCA (GABELLI PETIT) 0701 - SES FONTS UFANES (GABELLI PETIT) </td><td> 08-MORTITX 0800 - LIMITS DE FINCA (MORTITX) 0801 - CAMÍ DE SES BASSES (MORTITX) 0802 - CAMÍ DE SHORT DES MOLÍ (MORTITX) 0803 - CAMÍ DES SEMENTER DE SA COMA (MORTITX) 0804 - CAMÍ DES EMBASSAMENTS (MORTITX) 0805 - CAMÍ DES RAFAL D'ARIANT (MORTITX) 20-LIMIT ESPAINATURAL 2001 - LIMITS D'ESPAINATURAL 21-AREES RECREATIVES I REFUGIS 2101 - REFUGI I ÀREA RECREATIVA DES GORG BLAU (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2102 - REFUGI DE CUBER (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2103 - REFUGI DE SON MORAGUES (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2104 - REFUGI DE SA COMA DE BINFALDÓ (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2105 - REFUGI DE LAVANOR (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2106 - REFUGI DE LA COMUNA DE CAMARI (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2107 - REFUGI DE BINFALDÓ (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2108 - ÀREA REC. MENUT I (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2109 - ÀREA REC. MENUT II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2110 - ÀREA REC. ES PIXARELLS (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2111 - ÀREA REC. LLUC I (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2112 - ÀREA REC. LLUC II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2113 - ÀREA REC. LLUC III (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2114 - ÀREA REC. ES FOMASSOS (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2115 - ÀREA REC. SA BASSA DE FOMALUTX (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2116 - ÀREA REC. SA BASSA DE FOMALUTX II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2117 - REFUGI I ÀREA REC. SON FORTUNY (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2118 - ÀREA REC. SA COMUNA DE BUNYOLA (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2119 - ÀREA REC. SA COVET A NEGRA (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2120 - CENTRE D'INTERPRETACIÓ CA SAMITGER 22-AREES D'EXCLUSIÓ 2201 - AREES D'EXCLUSIÓ 23-ZONES CONFLICTIVES 2301 - ZONES CONFLICTIVES </td></tr> </table> Resum de codificació emprada	01-PALNÍCIA 0101 - INTERPRETATIVES PLANÍCIA 02-SON MORAGUES 0200 - LIMITS DE FINCA (SON MORAGUES) 0201 - CAMÍ DE S'ARXIDUC (SON MORAGUES) 0202 - CAMÍ DE SES FONTANELLES (SON MORAGUES) 0203 - CAMÍ DE SA COMA DES CAIRATS (SON MORAGUES) 03-CUBER 0300 - LIMITS DE FINCA (CUBER) 0301 - VOLTA A CUBER (CUBER) 0302 - FONT DES NOGUER - TOSSALS - FONT DES PRAT - FONT DES NOGUER (CUBER) 04-COMA DES PRAT 0400 - LIMITS DE FINCA (SA COMA DES PRAT) 0401 - SA COMA DES PRAT (SA COMA DES PRAT) 05-MENUT-BINFALDÓ-MINA GRAN 0500 - LIMITS DE FINCA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0501 - SENYALS COMUNS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0502 - COMET A DES MORTS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0503 - CAMÍ DES PIXARELLS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0504 - PUIG TOMIR (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0505 - VOLTA A SA MOLETA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0506 - CONNEXIO PIXARELLS MENUT (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0507 - CAMÍ DE SA ROT A VELLA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 06-SES FIGUEROLES 0600 - LIMITS DE FINCA (SES FIGUEROLES) 07-GABELLI PETIT 0700 - LIMITS DE FINCA (GABELLI PETIT) 0701 - SES FONTS UFANES (GABELLI PETIT)	08-MORTITX 0800 - LIMITS DE FINCA (MORTITX) 0801 - CAMÍ DE SES BASSES (MORTITX) 0802 - CAMÍ DE SHORT DES MOLÍ (MORTITX) 0803 - CAMÍ DES SEMENTER DE SA COMA (MORTITX) 0804 - CAMÍ DES EMBASSAMENTS (MORTITX) 0805 - CAMÍ DES RAFAL D'ARIANT (MORTITX) 20-LIMIT ESPAINATURAL 2001 - LIMITS D'ESPAINATURAL 21-AREES RECREATIVES I REFUGIS 2101 - REFUGI I ÀREA RECREATIVA DES GORG BLAU (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2102 - REFUGI DE CUBER (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2103 - REFUGI DE SON MORAGUES (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2104 - REFUGI DE SA COMA DE BINFALDÓ (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2105 - REFUGI DE LAVANOR (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2106 - REFUGI DE LA COMUNA DE CAMARI (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2107 - REFUGI DE BINFALDÓ (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2108 - ÀREA REC. MENUT I (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2109 - ÀREA REC. MENUT II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2110 - ÀREA REC. ES PIXARELLS (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2111 - ÀREA REC. LLUC I (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2112 - ÀREA REC. LLUC II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2113 - ÀREA REC. LLUC III (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2114 - ÀREA REC. ES FOMASSOS (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2115 - ÀREA REC. SA BASSA DE FOMALUTX (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2116 - ÀREA REC. SA BASSA DE FOMALUTX II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2117 - REFUGI I ÀREA REC. SON FORTUNY (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2118 - ÀREA REC. SA COMUNA DE BUNYOLA (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2119 - ÀREA REC. SA COVET A NEGRA (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2120 - CENTRE D'INTERPRETACIÓ CA SAMITGER 22-AREES D'EXCLUSIÓ 2201 - AREES D'EXCLUSIÓ 23-ZONES CONFLICTIVES 2301 - ZONES CONFLICTIVES
01-PALNÍCIA 0101 - INTERPRETATIVES PLANÍCIA 02-SON MORAGUES 0200 - LIMITS DE FINCA (SON MORAGUES) 0201 - CAMÍ DE S'ARXIDUC (SON MORAGUES) 0202 - CAMÍ DE SES FONTANELLES (SON MORAGUES) 0203 - CAMÍ DE SA COMA DES CAIRATS (SON MORAGUES) 03-CUBER 0300 - LIMITS DE FINCA (CUBER) 0301 - VOLTA A CUBER (CUBER) 0302 - FONT DES NOGUER - TOSSALS - FONT DES PRAT - FONT DES NOGUER (CUBER) 04-COMA DES PRAT 0400 - LIMITS DE FINCA (SA COMA DES PRAT) 0401 - SA COMA DES PRAT (SA COMA DES PRAT) 05-MENUT-BINFALDÓ-MINA GRAN 0500 - LIMITS DE FINCA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0501 - SENYALS COMUNS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0502 - COMET A DES MORTS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0503 - CAMÍ DES PIXARELLS (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0504 - PUIG TOMIR (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0505 - VOLTA A SA MOLETA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0506 - CONNEXIO PIXARELLS MENUT (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 0507 - CAMÍ DE SA ROT A VELLA (MENUT - BINFALDÓ - MINA GRAN) 06-SES FIGUEROLES 0600 - LIMITS DE FINCA (SES FIGUEROLES) 07-GABELLI PETIT 0700 - LIMITS DE FINCA (GABELLI PETIT) 0701 - SES FONTS UFANES (GABELLI PETIT)	08-MORTITX 0800 - LIMITS DE FINCA (MORTITX) 0801 - CAMÍ DE SES BASSES (MORTITX) 0802 - CAMÍ DE SHORT DES MOLÍ (MORTITX) 0803 - CAMÍ DES SEMENTER DE SA COMA (MORTITX) 0804 - CAMÍ DES EMBASSAMENTS (MORTITX) 0805 - CAMÍ DES RAFAL D'ARIANT (MORTITX) 20-LIMIT ESPAINATURAL 2001 - LIMITS D'ESPAINATURAL 21-AREES RECREATIVES I REFUGIS 2101 - REFUGI I ÀREA RECREATIVA DES GORG BLAU (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2102 - REFUGI DE CUBER (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2103 - REFUGI DE SON MORAGUES (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2104 - REFUGI DE SA COMA DE BINFALDÓ (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2105 - REFUGI DE LAVANOR (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2106 - REFUGI DE LA COMUNA DE CAMARI (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2107 - REFUGI DE BINFALDÓ (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2108 - ÀREA REC. MENUT I (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2109 - ÀREA REC. MENUT II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2110 - ÀREA REC. ES PIXARELLS (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2111 - ÀREA REC. LLUC I (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2112 - ÀREA REC. LLUC II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2113 - ÀREA REC. LLUC III (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2114 - ÀREA REC. ES FOMASSOS (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2115 - ÀREA REC. SA BASSA DE FOMALUTX (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2116 - ÀREA REC. SA BASSA DE FOMALUTX II (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2117 - REFUGI I ÀREA REC. SON FORTUNY (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2118 - ÀREA REC. SA COMUNA DE BUNYOLA (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2119 - ÀREA REC. SA COVET A NEGRA (AREES RECREATIVES I REFUGIS) 2120 - CENTRE D'INTERPRETACIÓ CA SAMITGER 22-AREES D'EXCLUSIÓ 2201 - AREES D'EXCLUSIÓ 23-ZONES CONFLICTIVES 2301 - ZONES CONFLICTIVES		

4.3.5 PROGRAMA DE PUBLICACIONS I ALTRE MATERIAL DIVULGATIU

L'objectiu d'aquest programa ha estat iniciar l'oferta de publicacions relacionades amb el paratge natural de la Serra de Tramuntana i els monuments naturals del Torrent de Pareis i de ses Fonts Ufanes.

4.3.5.1 Projecte de disseny i edició d'un tríptic general del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

S'ha redactat, traduït, dissenyat i editat el tríptic general del paratge natural de la Serra de Tramuntana en tirades en els següents idiomes: castellà, català, anglès i alemany per repartir als punts d'informació de la Serra de Tramuntana i a l'oficina de gestió.

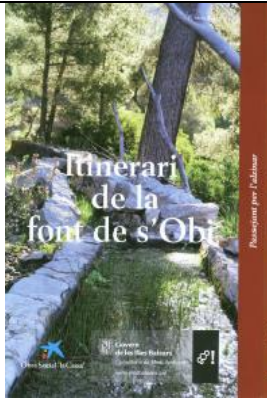
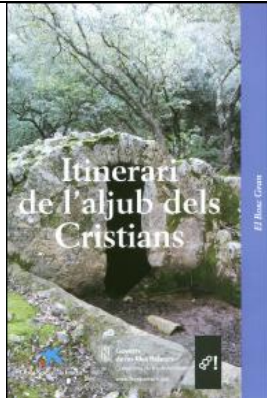
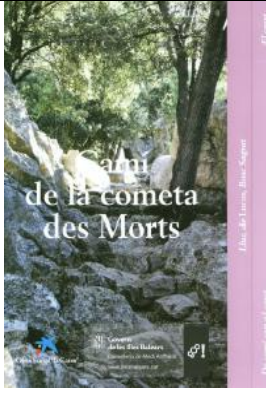
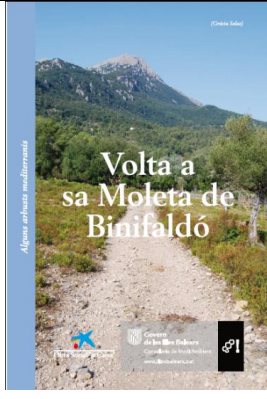
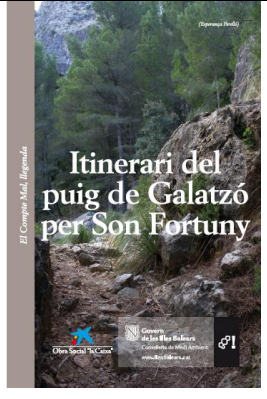

4.3.5.2 Projecte de redacció, disseny i edició dels itineraris de la Serra de Tramuntana

S'han redactat, enviats a revisió lingüística, dissenyat i editat 7 itineraris:

- Les Cases de Planícia,
- Font de s'Obi,
- Aljub dels Cristians,
- Camí dels Ribassos,
- Camí de la Cometa des Morts,
- Volta a Sa Moleta de Binifaldó,
- Puig de Galatzo per Son Fortuny.

Aquest itineraris pendents d'editar són: Camí de Ses Fontanelles, Camí de s'Arxiduc, Camí de Sa Coma des Cairats, Camí de ses Basses de Mortitx, de Cuber a Tossals Verds, de Cúber a Biniaraix.

			
			Itineraris del paratge natural la Serra de Tramuntana editats a l'any 2009.

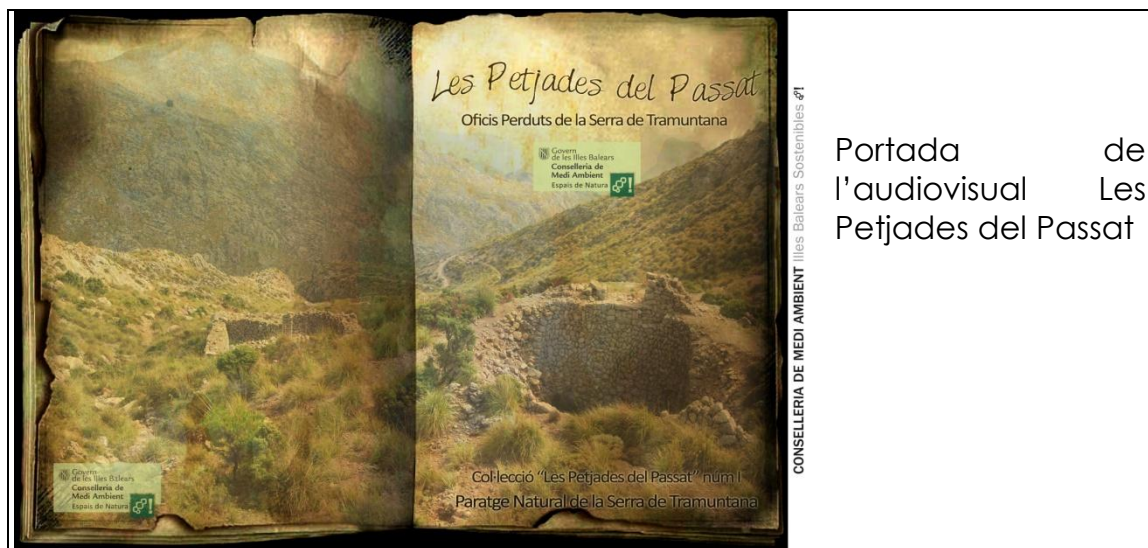
4.3.5.3 Projecte d'elaboració d'un audiovisual general de la Serra de Tramuntana.

Amb l'objectiu de disposar d'un audiovisual on s'expliqui quins són els valors naturals del paratge natural de la Serra de Tramuntana i quines actuacions de gestió es duen a terme, durant l'any 2009, s'ha realitzat per part de l'equip tècnic del paratge un guió de continguts per a la posterior realització, per part del Servei d'Educació Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, de l'audiovisual general de la Serra de Tramuntana l'any 2010.

4.3.5.4 Projecte d'elaboració d'un audiovisual sobre oficis d'antany de la serra de Tramuntana

S'ha elaborat un audiovisual dirigit als centres educatius i públic en general per donar a conèixer els oficis perduts de la Serra de Tramuntana. S'han entrevistat i enregistrat testimonis directes de persones que feien oficis com el de carboner, traginer, nevater i

calciner, persones que han treballat a la Serra de Tramuntana. El títol que s'ha posat a l'audiovisual és "Les petjades del passat".

4.3.5.5 Projecte de redacció de la guia de bolets de la finca pública de Gabellí Petit.

Al llarg de la temporada micològica s'ha realitzat un catàleg micològic de la Finca pública de Gabellí Petit. Juntament amb aquesta acció i fruit de l'estudi realitzat s'ha redactat una proposta de continguts per a la futura edició d'una guia de bolets de la finca pública.

Actualment aquests continguts es troben en fase de revisió per part dels tècnics del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

També s'ha realitzat una col·lecció fotogràfica de les diferents espècies de bolets.

4.3.5.6 Col·lecció de tríptics de guies de bones pràctiques a la Serra de Tramuntana

Amb motiu de l'inici de la temporada micològica i donada la manca d'informació i problemàtica existents a alguns indrets de la Serra de Tramuntana, s'ha editat un fulletó de bones pràctiques en el que s'informa sobre quines són les recomanacions per a la recollida de bolets de forma sostenible dins l'àmbit del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Portada del fulletó

4.3.5.7 Audiovisual per a la tafona de Planícia.

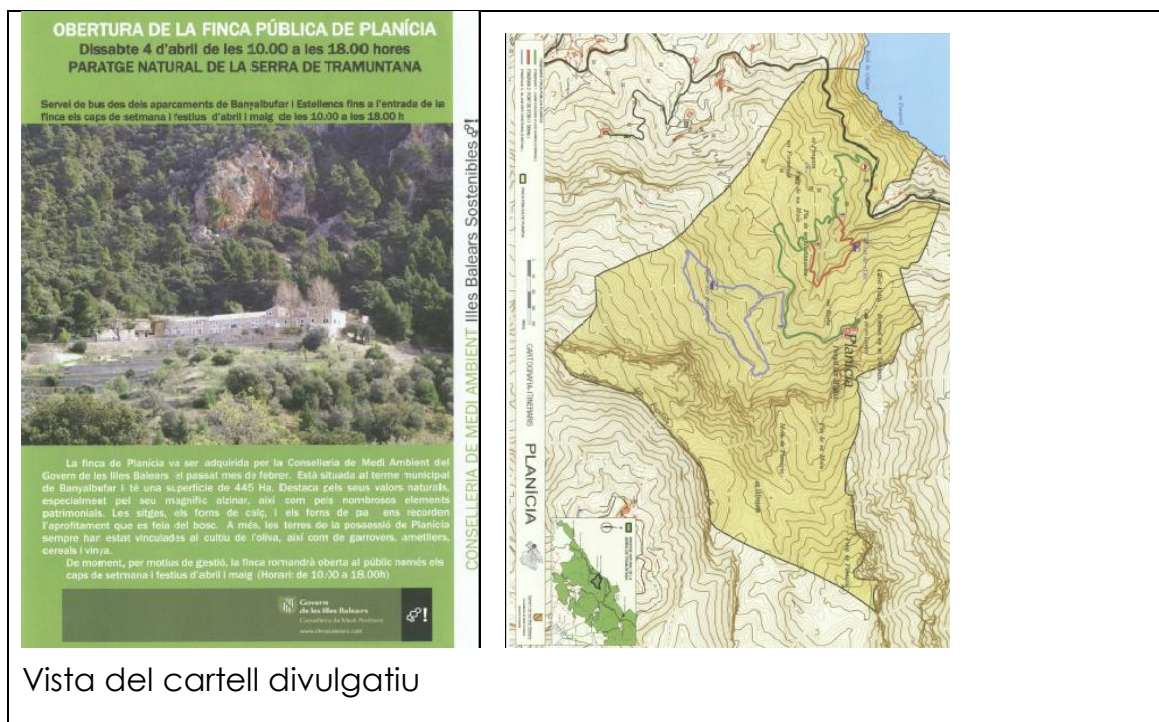
S'ha elaborat un audiovisual per explicar el funcionament de la tafona de Planícia. S'ha enregistrat el testimoni d'un tafoner que va fer feina a Planícia. S'emprarà com a suport complementari als panells de la futura exposició interpretativa de Planícia.

Portada de l'audiovisual de la tafona de Planícia

4.3.5.8 Projecte de disseny i impressió d'un cartell divulgatiu de l'obertura de la finca pública de Planícia.

S'han imprès 10.000 cartells A4 a doble cara amb l'objectiu de divulgar l'obertura al públic de la finca pública de Planícia. El cartell anava acompanyat d'un plànol amb els tres itineraris.

Vista del cartell divulgatiu

4.3.5.9 Projecte de disseny d'una exposició interpretativa de la finca pública de Planícia.

Les cases dels amos de la possessió de Planícia reuneixen tots els requisits per poder ubicar-hi una exposició on donar a conèixer la vida d'una possessió típica de la Serra de Tramuntana i, per altra, dels valors naturals de la Serra.

El disseny i la redacció de l'exposició interpretativa de la finca pública de Planícia per a activitats d'educació ambiental ha consistit en:

- Redacció dels continguts de l'exposició.
- Selecció de fotografies i dibuixos per l'exposició.
- Disseny dels elements expositius (panells, fotografies i altres elements).
- Assessorament del material a exposar de la casa.

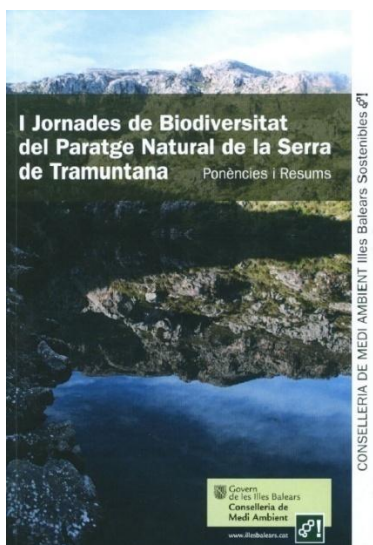
L'execució d'aquesta exposició no està prevista fins a la finalització de les obres de millora de la teulada de les cases a l'any 2011.

Exemple d'un panell dissenyat per l'exposició

4.3.5.10 Projecte d'edició i impressió del llibre de Ponències i Resums de les Jornades de Biodiversitat del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

Edició i impressió del llibre de Ponències i Resums de les Jornades de Biodiversitat del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana. S'ha editat un total de 400 llibres, que han estat repartits entre els assistents a les jornades de biodiversitat, científics, biblioteques...

Vista de la Portada del llibre

4.3.5.11 Projecte de redacció de la guia divulgativa d'insectes del Paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Amb la finalitat de poder contribuir a la divulgació d'una part del patrimoni natural del paratge natural de la Serra de Tramuntana al llarg de 2009 es varen redactar els continguts escrits d'una petita guia dels insectes del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana. El manuscrit inicial conté diferents apartats genèrics com les característiques generals dels invertebrats i els insectes, la importància dels invertebrats dins l'àmbit de l'espai natural, una descripció de més de 200 espècies comuns i/o singulars de l'espai natural, així com una bibliografia recomanada.

4.3.6 PROGRAMA D'ALTRES EQUIPAMENTS D'ÚS PÚBLIC NO RELACIONATS AMB ACTIVITATS D'INTERPRETACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL: REFUGIS, APARCAMENTS...

L'objectiu d'aquest programa és mantenir i incrementar els equipaments d'ús públic de la Serra de Tramuntana. S'inclouen en aquest apartat aquells equipaments no relacionats amb educació i interpretació ambiental com ara refugis, reforma d'edificacions amb un és encara no definit, aparcaments...

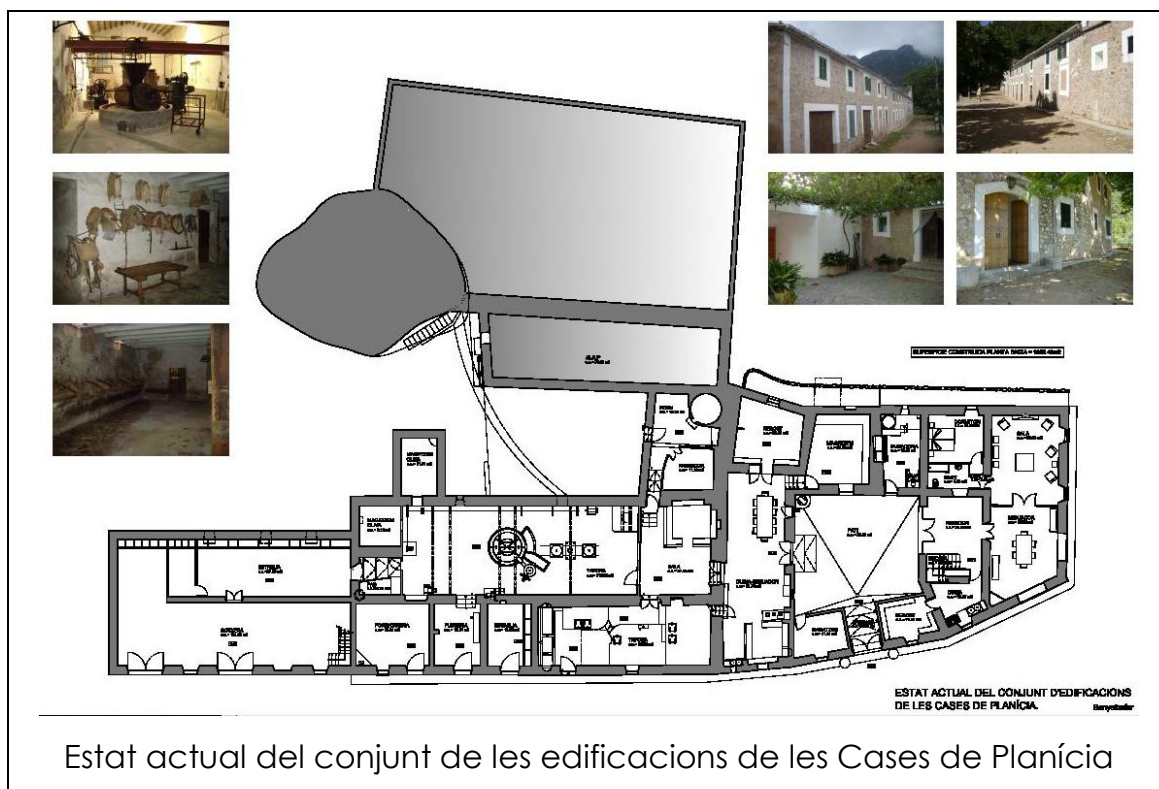
4.3.6.1 Projecte de redacció del projecte de reforma de Ses Cases de Ses Collidores de Planícia per a la seva adequació com a refugi de muntanya.

Durant el any 2009, S'han executat: La redacció del projecte d'execució, l'estudi bàsic de seguretat i el visat del projecte de refugi de la casa de ses Collidores de Planícia.

El projecte de refugi redactat té una capacitat de 18 places, a més de cuina, sala d'estar comunitària, dutxes i banys. I té en compte la seva adaptació a persones amb mobilitat reduïda. Està previst que en els proper anys es sol·liciti la llicència municipal d'obres i s'iniciïn les obres de reforma de la casa.

4.3.6.2 Projecte de consolidació de cobertes de les cases de Planícia

Donat el mal estat de les cobertes de les cases de Planícia al 2009 es va redactar per part d'arquitectes el *Projecte de consolidació estructural i canvi de coberta de la casa dels amos, les cases dels senyors i la casa de ses collidores de la finca pública de Planícia*". En el projecte s'ha determinat l'estat actual de les estructures i les actuacions necessàries.

4.3.6.3 Projecte adequació d'un espai com a aparcament a la finca pública de Planícia.

El fort pendent de la finca pública de Planícia i la normativa vigent del paratge natural de la Serra de Tramuntana dificulten la realització d'una gran zona d'aparcament a aquesta zona. A més en l'actualitat als voltants de la zona de carretera MA-710 tampoc no hi ha espai per poder aparcar, pel que és necessari l'habilitació de petites zones d'estacionament a l'APT de carreteres, fora de l'àmbit del paratge natural de la Serra de Tramuntana. L'any 2009 es va redactar un projecte per a l'habilitació d'una petita zona d'aparcament de 14 places i es varen sol·licitar les corresponents autoritzacions a l'Ajuntament de Banyalbufar i al Departament de Carreteres del Consell de Mallorca.

Estat actual de l'espai a adequar

4.3.6.4 Projecte de recerca d'edificacions per a la seva futura incorporació a la xarxa de refugis de muntanya.

Durant el més de gener de 2009 i amb la col·laboració de la Secció de Cartografia de la Conselleria de Medi Ambient s'han visitat, cartografiat i mesurat tres edificacions (les cases de Sa Coma des Prat i dos porxos a Mortitx) i posteriorment s'ha fet una valoració econòmica inicial de les actuacions necessàries a executar dins d'aquestes construccions per a una futura incorporació a la Xarxa d'Àrees de Lleure en la Natura de les Illes Balears (XALEN). Aquestes tres edificacions candidates són el resultat de la recerca efectuada dins totes les edificacions de les finques públiques abans de la incorporació de la finca pública de Planícia.

Visita a Sa Coma des Prat i porxo de Mortitx

4.3.6.5 Projecte de recuperació del camí de Cúber

Durant l'any 2009 es va redactar per part d'Espais de Natura Balear i d'EMAYA el projecte "Obres d'emergència en el camí perimetral de Cúber", per tal de dur a terme la reparació d'aquest camí, ja que el seu estat de conservació actual és bastant deficient, fins al punt que ja no permet el trànsit amb vehicles 4x4.

Les previsions inicials de dur a terme les obres dins el mes de desembre de 2009 es va haver de suspendre degut a que les abundants pluges varen fer pujar molt el nivell de l'embassament, la qual cosa feia del tot impossible les actuacions previstes. Està previst que el camí s'arregli l'estiu de 2010

L'embassament de Cúber amb el nivell d'aigua alt.

4.3.7 PROGRAMA D'ESTUDIS RELACIONATS AMB ÚS PÚBLIC I ALTRE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

4.3.7.1 Projecte d'inventari dels camins i itineraris d'ús turístic i d'oci.

En el marc del projecte d'inventari dels camins i itineraris d'ús turístic i d'oci s'han executat les següents accions:

- Seguiment de l'estat dels catàlegs de camins dels municipis en l'àmbit del paratge natural de la serra de Tramuntana.
- Recopilació d'excursions més habituals en mitjans de comunicació i en Internet.

La finalitat és conèixer les rutes que transiten en l'àmbit del paratge per a donar compliment als articles del PORN relacionats amb les activitats de lleure. L'objectiu final d'aquets articles és compatibilitzar aquestes activitats amb la conservació dels recursos naturals.

4.3.7.2 Resum de la situació actual dels catàlegs de camins dels municipis inclosos en l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

MUNICIPI	APROVACIÓ INICIAL	APROVACIÓ DEFINITIVA	CATÀLEG
ALARÓ	BOCAIB Núm. 50, 22-04-1999	BOCAIB Núm. 14, 01-02-2000	En el BOIB es publica el llistat dels camins aprovats definitivament, sense cartografia
ANDRATX	BOIB Núm. 112, 12-08-2008		Versió digital del catàleg redactat pel Consell Plànols disponibles a la web de l'Ajuntament
BANYALBUFAR	BOIB Núm. 184, 11-12-2007	BOIB Núm. 120, 18-08-2009	Versió digital del catàleg redactat pel Consell
DEIÀ	BOIB Núm. 170, 15-11-2007		
ESPORLES			Versió digital del catàleg redactat pel Consell i de les NNSS
ESTELLENCES			Llistat dels camins inclosos en les NNSS
FORNALUTX			Versió digital del catàleg conjunt redactat pel Consell
PALMA			
POLLENÇA	BOIB Núm. 173, 19-11-2005	BOIB Núm. 153, 30-10-2008	Versió digital del catàleg redactat pel Consell En el BOIB es publica el llistat dels camins aprovats definitivament, sense cartografia
PUIGPUNYENT		Ordenança d'aprovació definitiva dels usos dels camins del TM BOIB Núm. 20, 07-02-2009	Ordenança sense cartografia
SÓLLER	BOIB Núm. 67, 07-05-2009		Versió digital del catàleg conjunt redactat pel Consell
VALLDEMOSSA	BOIB Núm. 38, 14-03-2009		

4.3.7.3 Recerca de camins a la finca pública de Planícia

Per tal de oferir una major oferta d'ús públic a la finca pública de Planícia, des del paratge natural de la Serra de Tramuntana s'ha dut a terme un projecte de recerca dels camins tradicionals que els habitants dels pobles dels voltants han empleat històricament per tal d'accedir a la finca pública de Planícia i els camins que transcorren pel seu interior. En total es varen estudiar les possibilitats de 9 d'aquestes vies.

4.3.7.4 Projecte d'instal·lació d'ecomptadors per al control d'usuaris dels itineraris d'interès ambiental a la Serra de Tramuntana

La finalitat de la instal·lació d'eco-comptadors és tenir una font d'informació fidel i acurada dels usuaris d'itineraris d'interès ambiental a la Serra de Tramuntana per conèixer amb exactitud les xifres que es donen en referència a aquest tema. El recompte d'aquestes dades ja s'ha donat altres cops i el cas més recent és el de la finca pública de Planícia, on fins ara ha hagut recompte manual d'usuaris, mètode que, a afectes pràctics i econòmics. A principis d'octubre de 2009 es van instal·lar comptadors a tres itineraris de les finques públiques de Cúber, Binifaldó i Planícia.

Col·locació de l'ecomptador a Cúber

Poste de camuflat afixat al terreny

4.3.8 PROGRAMA DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA DEL PARATGE

L'equip tècnic ha impartit un total de 15 ponències en jornades locals, nacionals e internacionals, i ha publicat un manuscrit científic a una revista de caire nacional, sobre la presència de l'ós rentador a la Serra.

4.3.8.1 Cicle de conferències sobre la biodiversitat de la Serra de Tramuntana

Amb motiu de la Setmana de la Ciència, entre els dies 9-11 de novembre de 2009 es realitzaren al Centre Cultural Costa Nord de Valldemossa les I Jornades de Biodiversitat del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana en les que assistiren un total de 89 persones i es presentaren un total de 32 treballs per part de científics, gestors i naturalistes.

4.4 ÀREA D'INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT

Els objectius fonamentals dels programes i projectes d'aquest apartat són millorar el nivell dels coneixements sobre les espècies, els ecosistemes i el patrimoni històric presents al paratge natural i permetre l'avaluació de les amenaces existents i dels resultats de les accions de gestió.

4.4.1 PROGRAMA D'INVESTIGACIÓ

4.4.1.1 Projecte de recerca entomològica

Amb la finalitat de poder identificar les mostres d'invertebrats que periòdicament es recullen amb una major facilitat, s'ha iniciat el procediment de creació d'una col·lecció entomològica de referència. Així s'han adquirit 6 capsos entomològiques que s'estan omplint de les espècies degudament determinades.

Col·lecció entomològica

4.4.1.2 Inventari de mobles, immobles, i patrimoni etnològic de la finca pública

S'ha realitzat un inventari que conté les peces més representatives que han permès enregistrar documentació històrica dels esdeveniments a les cases de ses Collidores, dels Amos i dels Senyors de la finca pública de Planícia. La intenció d'aquest inventari és fer una valoració de l'estat en què s'ha trobat dites cases i una revisió en l'evolució de la vida a la possessió.

4.4.1.3 Projecte d'elaboració del primer inventari de la flora vascular.

Al llarg de 2009 s'ha realitzat una compilació d'informació que recull les cites existents que determinen quines espècies de flora vascular hi ha presents al paratge natural de la Serra de Tramuntana.

L'obtenció d'aquest catàleg, una vegada finalitzat, permetrà al paratge natural disposar d'una eina informativa que permeti determinar quines espècies de flora vascular han d'esser objecte de conservació i quines han d'esser objecte de seguiment.

Fins al moment s'han comptabilitzat 902 espècies de flora presents dins l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

4.4.1.4 Projecte d'elaboració del primer catàleg de biodiversitat de la finca pública de Planícia.

Des de l'adquisició de la finca pública s'ha iniciat un procés de mostreig periòdic i multidisciplinar amb la finalitat de conèixer quina és la biodiversitat present dins l'àmbit de la finca pública.

Actualment i després de 6 mesos de treball s'han determinat un total de 403 tàxons entre fauna, flora i fongs.

Calcophora mariana ssp. melitensis

3.4.1.1. Projecte d'actualització del catàleg de Flora de la Finca Pública de Son Moragues i realització del catàleg de la Finca Pública de Gabellí Petit.

Al llarg de 2009 es va actualitzar el catàleg florístic de la FP de Son Moragues que es va realitzar l'any 1995 a on es citaven 223 tàxons. Amb el treball realitzat al llarg de 2009 s'ha constatat la presència de 405 tàxons, el que representa poc més del 28 % de la Flora de Mallorca.

En el cas del catàleg de Gabellí Petit (Ses Fonts Ufanes), no existia un treball previ i l'estudi realitzat al 2009 mostra que com a mínim es trobem representats un total de 423 tàxons, el que representa poc més del 30 % de la Flora de Mallorca.

4.4.2 PROGRAMA DE SEGUIMENT HIDROLÒGIC

4.4.2.1 Projecte de seguiment fisicoquímic i microbiològic de les masses d'aigua continentals del Paratge natural de la Serra de Tramuntana.

En el marc del programa de seguiment de masses d'aigua continentals s'ha realitzat un seguiment específic dels paràmetres fisico-químics i microbiològics d'aquestes masses d'aigua. En aquest seguiment s'han inclòs diferents torrents que es troben situats prop de les zones urbanes i per tant existeix un risc de contaminació d'aigües per aigües brutes i residuals; els llocs d'interès científic (fonts) i els indrets que tenen un interès des del punt de vista de la conservació.

4.4.2.2 Projecte de seguiment hidrològic dels Llocs d'interès Científics (Fonts) del Paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Com a continuació del seguiment hidrològic de les masses d'aigua continentals, es dóna una especial atenció als 28 llocs d'interès científic que es troben al paratge natural de la Serra de Tramuntana. En aquests indrets a més del seguiment hidrològic s'ha realitzat un primer catàleg de biodiversitat amb la finalitat d'establir un procediment de seguiment de la biota.

4.4.3 PROGRAMA DE SEGUIMENT D'HÀBITATS I ESPÈCIES

4.4.3.1 Avaluació de l'estat de les praderies de *Posidonia oceanica* a la zona de Cala Figuera dins en el marc del paratge de la Serra de Tramuntana (2008)

S'ha realitzat un estudi per a conèixer l'estat actual de les praderies de *Posidonia oceanica* a la zona marina de Cala Figuera, demostrant que es troba en bon estat de conservació. Malgrat que seria necessari aplicar mesures de regulació del fondeig, i realitzar un seguiment específic de les espècies invasores detectades, com ara *Lophocladia lallemandii*, *Acrothamnion preisii* i *Caulerpa racemosa* var. *cylindracea*.

Imatge 3: Detall d'un sard (*Diplodus vulgaris*, Geoffroy Saint-Hilaire, 1817) nedant sobre un bosc de posidònia (*Posidonia oceanica*, (Linnaeus) Delile).

4.4.3.2 Projecte de creació d'una xarxa de seguiment d'espècies bioindicadores de l'estat de conservació dels hàbitats terrestres i aquàtics i del canvi climàtic.

Al 2008 s'ha implantat el Programa de Seguiment de Papallones Diürnes a llarg termini com a bioindicadors de l'estat de conservació de la qualitat dels hàbitats, mitjançant la realització de les següents actuacions:

- Recull bibliogràfic de les espècies de papallones diürnes citades al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.
- Confecció del Catàleg de Ropalòcers del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.
- Prospecció i selecció de quatre itineraris o transsectes per a implantar el programa a partir de 2009.

Exemplar de Callophrys rubi sobre Cistus monspeliensis.

4.4.3.3 Projecte d'utilització de líquens com a bioindicadors de la contaminació atmosfèrica i el canvi climàtic al paratge natural de la Serra de Tramuntana

Al llarg de la tardor de 2009 s'ha realitzat la primera fase d'aquest projecte que consisteix principalment en realitzar una selecció dels indrets del paratge natural de la Serra de Tramuntana que són susceptibles de seguiment de la contaminació atmosfèrica i el canvi climàtic.

De totes elles les espècies localitzades, s'han destriat quines espècies són les bioindicadores de contaminació i el canvi climàtic i actualment es treballa en la fixació dels punts de seguiment dins les estacions de seguiment.

Lecanora livido-cinerea

4.4.3.4 Estudi sobre la distribució i abundància dels mamífers carnívors de la finca pública de Son Moragues dins el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

A la tardor de 2008 es va realitzar un estudi de camp per a conèixer la distribució i abundància dels mamífers carnívors presents a la finca pública de Son Moragues.

Detall d'un exemplar de mart (*Martes martes*, Linnaeus, 1758), capturat fotogràficament amb un dispositiu autònom de fototrampeig a la finca pública de Son Moragues.

4.4.3.5 Contribució al coneixement de la distribució d'espècies d'invertebrats endèmics i protegits.

S'ha realitzat una compilació sobre les espècies d'invertebrats endèmics i protegits presents al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana. Aquesta compilació ha estat realitzada per la Societat d'Història Natural i conté informació sobre la seva distribució.

4.4.3.6 Projecte de seguiment del procés migratori a Planícia

Al llarg del mes d'octubre s'ha dut a terme a la finca pública de Planícia una actuació de seguiment dels ocells migrants que arriben a les nostres latituds procedents del centre i nord d'Europa.

S'han capturat un total 1.052 ocells de 24 espècies diferents. Per a cada captura realitzada s'ha anellat l'exemplar i s'ha pres informació sobre la seva biometria i la condició corporal, a més de determinar quina espècie, sexe i edat tenia l'exemplar capturat.

Detall de les xarxes

Sylvia atricapilla

4.4.3.7 Creació de capes dels hàbitats d'interès comunitari presents al Paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Amb la finalitat de poder disposar d'informació actualitzada per a realitzar els informes sobre afeccions a la Xarxa Natura 2000 s'ha generat una capa en format shape (.shp) a partir dels diferents treballs sobre vegetació que disposa el paratge natural.

4.4.3.8 Cens de la població de ferreret (*Alytes muletensis*)

Al llarg del mes de juny i juliol de 2009 es va realitzar conjuntament amb el Servei de Protecció d'espècies el cens anual de la població de ferreret. Amb la present edició del cens ja són 19 anys de seguiment continuat de la població larvària.

4.4.3.9 Projecte d'Atles de la fauna vertebrada de la Serra de Tramuntana.

Al llarg de 2009 s'ha anat compilant informació sobre la distribució d'espècies vertebrades dins l'àmbit del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

La informació sobre la distribució d'espècies s'ha realitzat a partir de fonts bibliogràfiques, sortides de camp específiques, així com d'altres departaments o àrees de la Conselleria de Medi Ambient.

Eriçó, *Atelerix algirus*

4.4.3.10 Cens de la població d'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*).

El mes d'abril / maig de 2009 es va participar amb el Servei de Protecció d'Espècies en la localització de territoris d'àguila peixatera que tenien un comportament de defensa del territori.

4.4.3.11 Cens de la població del falcó marí.

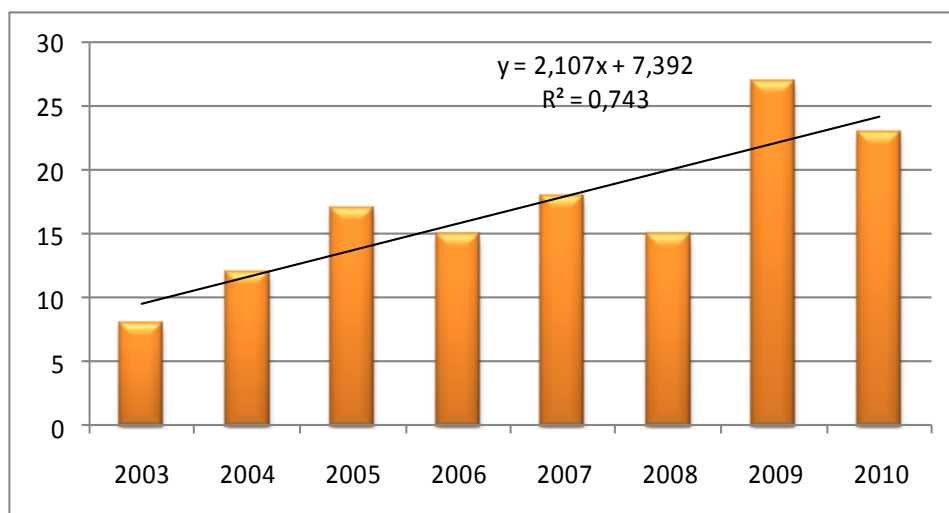
Al llarg de la segona quinzena de setembre es va realitzar el cens dels efectius reproductors de falcó marí (*Falco eleonora*) dins l'àmbit del paratge natural de la Serra de Tramuntana, amb la col·laboració del Servei d'Agents de Medi Ambient. Els resultats obtinguts determinen que al paratge natural de la Serra de Tramuntana hi ha com a mínim 396 adults en 27 colònies diferents. Comparant aquestes dades amb les de l'anterior cens (2004) s'ha produït un descens de prop del 30 %. Si bé s'ha de tenir en compte que les condicions ambientals no foren les més adients.

4.4.3.12 Cens d'aus aquàtiques hivernants.

Al mes de gener de 2009 es va continuar amb el seguiment de les aus aquàtiques hivernants dins l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana que s'havia realitzat per part de diferents entitats

conservacionistes. Els punts de recompte realitzats són: Embassament de Cúber, Gorg Blau i Mortitx i vall de Sóller.

Entre les espècies observades destaquen *Phalacrocorax carbo*, *Larus michahellis*, *Actitis hypoleucos*, *Anas platyrhynchos*, *Cairina moschata* i altres. De totes elles se'n fa un seguiment específic a la corpetassa de la que es tenen dades de la població hivernant des de l'any 2003 tal i com es pot observar a la gràfica següent:

4.4.3.13 Control de la contrapassa de cegues (*Scolopax rusticola*, L. 1758) a les illes Balears 2008-2009.

Al llarg dels mesos de febrer i març de 2008 i també a 2009 s'ha realitzat un seguiment de l'abundància de cegues (*Scolopax rusticola*) a les finques públiques de Binifaldó i Menut.

L'estudi s'ha basat en realitzar un recompte de *S. rusticola* al llarg de 6 setmanes i calcular l'índex d'abundància per a cada setmana (nº de cegues vistes / hora). Els resultats mostraren un valor mig de 0.84 cegues/hora.

Des de l'any 2005 es ve repetint aquest aquesta actuació per part del Club de Caçadors de Becada

4.5 ÀREA DE PARTICIPACIÓ

4.5.1 PROGRAMA COMARCA

El programa comarca bàsicament es materialitza en la realització de les activitats d'agenda. L'agenda d'activitats es desenvolupa en dos períodes anuals: Primavera- Estiu i Tardor-Hivern amb l'objectiu de promoure la descoberta de la Serra de Tramuntana al públic en general. Les activitats són diverses i pretenen abarcar els diferents col·lectius: famílies, infants, públic especialitzat, etc.

En total s'han realitzat un total de 26 activitats que han suposat la participació de 709 persones. Les activitats realitzades han estat les següents:

4.6 ÀREA DE MANTENIMENT

L'àrea de manteniment inclou totes les actuacions que tenen per finalitat mantenir en bon estat els valors, béns, infraestructures i equipaments del paratge natural, sobretot a les finques públiques del Govern de les Illes Balears

4.6.1 PROGRAMA DE MANTENIMENT DE LES FINQUES PÚBLIQUES

4.6.1.1 Manteniment de les infraestructures

El manteniment de les infraestructures de les finques públiques de la Serra de Tramuntana s'ha dut a terme per part de la brigada del paratge, amb la excepció d'unes poques tasques molt especialitzades.

Algunes de les actuacions realitzades són la recuperació i manteniment dels botadors de Mortitx, reparació de la barrera d'accés a peu de Cúber, recuperació i manteniment del mirador d'Es Camell a Menut, reparació de l'estesa elèctrica de les cases de Planícia o la reparació de portes i altres elements a edificacions de finques públiques.

4.6.1.2 Retirada de tancaments, protectors i altres elements abandonats

A la finca pública de Binifaldó s'ha retirat el tancament de l'hort i s'ha substituït per un de nou. Així mateix, a la finca de Menut, s'ha substituït el tancament de la partió de la finca amb la carretera de Pollença, emprant-se per a la construcció del nou la tipologia tradicional amb pals d'ullastre obtinguts de la poda d'oliveres a altres finques públiques i reixa cinegètica.

A les finques de Cúber i Menut i Binifaldó s'han retirats protectors de pins i alzines.

Tancament de la finca pública de Menut

4.6.1.3 Projecte de retirada de residus peril·losos i altres residus especials

A diverses finques públiques de la serra de Tramuntana s'han trobat residus de distint origen, alguns d'ells considerats com a peril·losos (fitosanitaris, uralita, etc.), que han hagut de ser retirats per tal d'evitar el seu impacte negatiu, tant des del punt de vista paisatgístic com ambiental.

Les actuacions realitzades han estat: retirada de productes fitosanitaris i restes d'envasos a la finca de Planícia, retirada de restes de fibrociment a la finca de Cúber, retirada d'un cotxe abandonat a la finca de Cúber i retirada de residus a Menut i Binifaldó.

Retirada de restes de fibrociment a la finca de Cúber

4.6.1.4 Projecte de manteniment de camins d'accés de les finques públiques

L'objecte d'aquest projecte ha estat la neteja i recuperació del camí, a fi de garantir que aquest no acabi desapareixent i permeti als visitants de poder realitzar el recorregut que va des del Coll de Sa Batalla fins a les cases de Ses Figueroles.

Neteja i manteniment del camí de ses Figueroles

A la finca pública de Son Moragues s'ha realitzat el manteniment del camí d'accés al refugi des Cairats amb la retirada de branques d'alzina, polls i pins caiguts. I a les finques públiques de Mortitx i Menut i Binifaldó s'ha fet el manteniment de les copades dels camins.

4.6.1.5 Manteniment agrícola de la finca pública de Planícia

Al llarg de 2009 es varen contractar els serveis necessaris per a realitzar un manteniment agrícola a la finca pública de Planícia. Les actuacions realitzades foren les següents:

- Desbrossament manual de les marjades.
- Poda dels ametlers aïllats i retirada dels morts.
- Llaurat de les zones de pastura.
- Eliminació de restes vegetals allà on sigui necessari.

4.6.2 PROGRAMA DE MANTENIMENT I NETEJA DE LES INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS

Per al manteniment en bon estat tots els equipaments i instal·lacions del Paratge Natural s'ha dut a terme el manteniment dels equipaments del paratge natural i reparar-los en casos d'avaría (aires acondicionats, xarxa de comunicacions). L'oficina de Valldemossa mostra sèries deficiències en quant a impermeabilització amb presència de goteres i degradació de fals sostre que haurien d'esser arreglades per el propietari del local.

4.7 ÀREA DE VIGILÀNCIA

4.7.1 PROGRAMA DE VIGILÀNCIA DEL PARATGE NATURAL

4.7.1.1 Actuacions de vigilància del Servei d'Agents de Medi Ambient

Malgrat no hi hagi cap agent de medi ambient assignat a l'espai natural, la seva funció és coberta parcialment per els agents de medi ambient de territori, els quals han realitzat serveis de vigilància sol·licitats per part de la direcció del paratge, com ara la vigilància litoral, la vigilància de les zones d'exclusió, la vigilància dels abocaments a aigües continentals entre d'altres.

4.7.1.2 Projecte de vigilància de la finca pública de Planícia

L'objectiu d'aquest projecte ha estat disposar d'un vigilant que s'encarregàs de l'obertura i el tancament de la finca pública de Planícia, contar del nombre de visitants i en la mida del possible la via d'accés a la finca i els itineraris realitzats, evitar que els visitants es passegin camp a través, evitar l'accés a la finca de vehicles particulars, cans sense fermar, etc. El vigilant disposava d'un vehicle que permetia l'accés amb cotxe fins a dalt de les cases d'aquelles persones amb certa mobilitat reduïda.

4.8 ÀREA D'ADMINISTRACIÓ

L'àrea d'administració conté els recursos materials i les actuacions administratives necessàries per al bon funcionament d'aquesta àrea del Paratge Natural.

4.8.1 PROGRAMA DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA GENERAL DEL PARATGE NATURAL

L'article 21.2 de la LECO estableix l'obligatorietat de la realització d'un informe per part de l'òrgan gestor de l'espai natural previ a l'obtenció de qualsevol llicència o autorització.

Per altre part, el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana determina tota una sèrie d'activitats com a autoritzables, autorització signada per la Directora d'Espais de Natura Balear previ informe del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

A més, per a la determinació per part de l'òrgan instructor en matèria d'expedients sancionadors de les possibles infraccions i sancions comeses, es requereix un informe de danys ambientals ocasionats i normativa infringida del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

El nombre d'expedients tramitats durant l'any 2008 i 2009 ha estat de **344** i **559 expedients**.

4.8.1.1 Assistència tècnica per a l'elaboració dels informes en matèria de camins del Paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Es tracta de la prestació d'un assessorament tècnic en matèria camins, ja que a l'equip del paratge natural de la Serra de Tramuntana no hi ha cap enginyer de camins.

Aquest tècnic assessor, ha acompanyat als tècnics del paratge natural en la visita de camp i l'elaboració dels informes que d'acord amb l'article 21.2 de la LECO s'han de realitzar en matèria de camins. També ens ha assessorat en altres petits projectes d'enginyeria com ara la ubicació d'àrees recreatives...

4.8.2 PROGRAMA DE FORMACIÓ

Per a la formació del personal del paratge Natural de la Serra de Tramuntana, s'ha assistit a tres jornades nacionals i internacionals sobre diferents matèries de conservació i desenvolupament socioeconòmic.

4.8.3 PROGRAMA DE DOCUMENTACIÓ – BIBLIOTECA

Al llarg de 2008 s'ha incorporat a la Biblioteca del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana un total de 19 títols, mentre que a l'any 2009 el nombre de títols incorporats és de 51.

4.8.4 PROGRAMA HEMEROTECA DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

Adjunt a aquesta memòria s'inclou un altre document amb els retalls de premsa relacionats amb el paratge natural de la Serra de Tramuntana, en concret, i de la Serra de Tramuntana o d'alguns punts d'aquesta, en general.

S'ha de destacar la gran quantitat de notícies relacionades amb l'adquisició de la finca pública de Planícia.

4.8.5 PROGRAMA D'EQUIPAMENTS

S'ha adquirit el mobiliari i el material informàtic necessari per tal d'inaugurar l'oficina de gestió de Valldemossa i poder treballar de manera eficient tant al paratge natural com a la resta d'instal·lacions.

S'ha pagat el lloguer de l'oficina de Valldemossa i del punt d'informació de Lluc, així com les despeses de llum i telèfon.

4.8.6 PROGRAMA BIOTA TRAMUNTANA

4.8.6.1 Realització d'una base de dades anomenada BIOTA per a gestionar les observacions de cites bibliogràfiques i com a eina per a l'elaboració d'informes.

Per tal de compilar i tenir una major accés a la informació existent sobre la biodiversitat present al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana i sobre la seva distribució s'ha desenvolupat una base de dades per a gestionar les observacions i les cites bibliogràfiques.

4.9 PROGRAMA DE PLANIFICACIÓ

4.9.1 MEMÒRIA ANUAL 2008 i 2009

A final d'any 2008 i 2009 s'han redactat les respectives memòries de totes aquelles actuacions realitzades en a 2008 i 2009.

4.9.2 PROGRAMA ANUAL 2009 i 2010

S'ha redactat el programa anual 2010, on han quedat reflectides totes aquelles actuacions previstes i el pressupost 2010.